O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI 1930

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI INNOVATSION RIVOJLANISH VAZIRLIGI

“БАШАРИЯТ МАЪНАВИЙ ЮКСАЛИШИ ВА ЁШЛАР ТАРБИЯСИДА АЛИШЕР НАВОИЙ МЕРОСИНИНГ АҲАМИЯТИ”

мавзусидаги республика онлайн илмий-амалий анжумани

МАТЕРИАЛЛАРИ

Alisher Navoiy

580

5 февраль 2021 йил

Бухоро

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

БУХОРО ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

БАШАРИЯТ МАЪНАВИЙ ЮКСАЛИШИ ВА ЁШЛАР ТАРБИЯСИДА АЛИШЕР НАВОИЙ МЕРОСИНИНГ АҲАМИЯТИ

мавзуидаги республика онлайн илмий-амалий конференция

МАТЕРИАЛЛАРИ

2021 йил 5 февраль. Бухоро

Тўпламдан республика онлайн илмий-амалий конференция материаллари ўрин олган. Мақолаларда Алишер Навоий ижодининг турли қирралари, уни ўрганиш масалаларига доир илмий кузатишлар жамланган бўлиб, мазкур соҳага оид барча мутахассисларга мўлжалланган.

Тўплаб нашрга тайёрловчилар:
Р.Ражабова, Н.Қодирова, Н.Ўроқова

Тақризчилар:
Ф.ф.д. Л.Шарипова, ф.ф.н. Т.Асадов

Мазкур илмий тўплам Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 19 октябрдаги 4865-сонли "Буюк шоир ва мутафаккир Алишер Навоий таваллудининг 580 йиллигини кенг нишонлаш тўғрисида" ги қарори ижроси доирасида амалга оширилди.

мавжудотлардан олий қилиб яратилган ҳазрати инсонни, унинг дарди, ташвиши, руҳияти ва маънавиятини куйлашни ҳамма нарсадан устун қўяди.

"MAHBUBUL –QULUB" ASARI –ALISHER NAVOIY NASRIY MEROSINING DURDONASI

Gulova Anorgul,
BuxDU "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari
va huquq ta'limi" kafedrasi o'qituvchisi
Axmadova Farangiz,
BuxDU Tarix va madaniy meros fakulteti talabasi

Yurtimiz azal-azaldan jahonning tafakkur xazinasiga munosib o`z hissasini qo`shib kelmoqda. Bunday ilmiy meroslarimiz, nihoyatda, bisyor. Jumladan, she`riyat mulkining sultoni bo`lgan Alisher Navoiy bobomizning sharqda yeti iqlim istiqboli uchun mangu chiroq bo`lgan ajib bir asari - "Mahbub ul –qulub"  ilmiy meroslar ichida o`zining munosib o`rniga egadir. Bu asar asrlar davomida o`zining tarbiyaviy ahamiyatini yo`qotmaydi.Chunki,undagi odob-axloq masalalari o`zbeklar tarbiyasining tub negizi sanaladi. "Mahbub ul-qulub" dillarimiz obodligi, millatimiz faxridir!" Mahbub ul-qulub" asarida yoshlarni tarbiyalash g`oyalari asosiy o`rinni egallaydi. Shuning uchun ham bu asarning ma`naviyatimizga qo`shgan hissasi kattadir. Bu haqida birinchi Prezidentimiz I.A.Karimov "Yuksak ma`naviyat –yengilmas kuch" asarida shunday deydi: "Alisher Navoiy xalqimizning adabiyoti, madaniyati va siyosiy tarixida alohida o`rniga ega bo`lgan buyuk shaxs, milliy adabiyotimizning tengsiz namoyandasi, millatimizning g`ururi, sha`n –u sharafini dunyoga tarannum etgan o`lmas so`z san'atkoridir",-deb ta'riflaydilar.

Haqiqatdan, biz yoshlar ham mana shunday buyuk zotlarga munosib farzand bo`lishimiz lozim. Zero, ularning ilmiy merosi bizga o`rnak bo`lishi tayin, albatta. A.Navoiyning so`nggi buyuk asarlaridan hisoblangan nasriy pandnoma yo`sinida yozilgan ushbu asari 1500-yilda yozilgan bo`lib 3 qismdan iborat.

Pandnoma "Odil salotin zikrida" sharhi bilan boshlanadi. Navoiy podshohlar va ularning xalq oldidagi burch va mas'uliyatlari haqida fikr yuritadi. Bir umrlik orzusi odil podshohlarni go'zal tashbehlar bilan juda chiroyli tasvirlaydi. "Odil podshoh haqdin xaloyiqqa rahmat dur va mamolikkamujibiamniyat va rafohiyat. Quyosh bila abri bahordek qora tufroq din gullar ochar va mulk ahli boshig`a oltun bila durlar sochar. Fuqaro vanot avonlar aning rifq va madorisi din osuda, zalam avaavonlaraningtig'isiyosatidinfarsuda. Hirosatidin qo'y-u qo'zi bo'ri xavfidin emin va siyosatidin musofir ko'ngli qaroqchi vahmidin mutmain" [Navoiy,2011:454].

Birinchi qism-kishilarning ahvoli va fe`l-atvori hamda gap-so`zlarining ahamiyati haqida bo'lib, 40 fasldan iborat. Ikkinchi qism –yaxshi fe`llar va yomon xislatlar to`g'risida bo'lib, u 10 bobni o'z ichiga oladi.Uchinchi qism –turli foydali maslahatlar va maqollardan iborat.

Asarning birinchi qismida turli ijtimoiy tabaqalar fe'l-atvori xususida so'z yuritilgan. Bunda shohdan gadogacha bo'lgan 49 toifa ahlining fe'l-atvori haqida so'z yuritilgan. Navoiy har bir toifa ahllarini mukammal takrorlanmas darajada tasvirlagan. Asarda quyidagi toifa vakillari xususida fikr yuritilgan: odil sultonlar, islompanoh beklar, zolim va fosiq shohlar, vazirlar, nomunosib noiblar, noqobil sadrlar, fosiq qozi, mufti, mudarrislar, kotiblar, nazm gulistonining xush nag'ma qushlari, imomlar, muqriylar, nasihat ahli va voizlar, ahli nujum, mutrib-u mug'anniylar, tabiblar, tijorat ahli, bozor kosiblari, dehqonlar, xarobot ahli va darvishlar kabi.Birinchi qismi 7 ta masnaviy,16 ta bayt, 3 ta nazm,6 ta ruboiy va 7 ta qit'a berilgan. "Mahbub ul-qulub"ning birinchi qismidagi mavzular ulug' adibning hayotiy tajribari asosida yozilgan.

"Mahbub ul-qulub"ning ikkinchi qismi –maqtovga loyiq axloq va yomon xislatlar iborat bo'lib, har bir axloqiy fazilat hikoyat bilan dalillangan. Hikoyatlarda komillikka erishish yo'li tasavvuf tamoyillari haqida fikr yuritiladi. "Mahbub ul-qulub"ning ikkinchi qismi haqida "O'zbek mumtoz adabiyoti tarixi" kitobida quyidagi fikrlar keltirib o'tilgan:"Ushbu qismda yomonliklardan mosivo bo'lishning eng to'g'ri yo'li nafsni riyozat bilan mavh etib, sabr-u qanoat bilan pok yashash, ruhni chiniqtira borib, hamida axloqqa erishish xususida fikr yuritiladi. Nafsni mag'lub etib, ilohiy fayzdan bahra olishning dastlabki bekati –tavbadir. Tavbadan murod haq yo'liga kirgan solikning barcha yomon ishlardan ogoh bo'lib, ulardan butkul voz kechishi, har taraflama poklanishdir". Asarning bu qismida sabr, qanoat,zikr, tavakkul, tavba, tavoze va adab,tavajjuh, zikr, rizo, ishq singari tasavvuf iyislohotlar sharhlangan.

"Uning zarbulmasalga aylanib ketgan ta'birlari, baytlari, misralari, inson, xalq, bashariyat haqidagi g'amxo'rligi, adolat, insof va to'g'rilik yo'lida olib brogan tolmas kurashi bu hassos yurakdan qadar zo'r muhabbat qaynaganiga, bu yorqin manglaymi yadana qadaroliy fikrlar va g'oyalar javlon urganiga shohiddur" [Masharipova,2006:81].

"Mahbub ul-qulub" hikmatlarida ham xuddi anashu axloq me'yorlari haqida fikr yuritiladi. Adib butun umri davomida orttirgan hayot tajribalari asosida donishmand murabbiy sifatida insonga xos bo'lgan xatti-harakatlarni kuzatib, unga odamiylik ilmidan saboq beradi[2].

Bugungi kunda va kelajakdagi yosh avlodlarning tarbiyasida ushbu tushunchalar muhim ahamiyat kasb etadi.Fikrimizcha,har bir yosh avlod

---

2

Navoiyning mana shunday tarbiyaviy ahamiyatga ega bòlgan asarlari bilan maktab davridanoq chuqur tushunchaga ega bòlishi lozim.

Bugungi kunda A.Navoiyning "Mahbub ul-qulub "asari bilan tanish bòlmagan òzbek farzandi bòlmasa kerak deb òylayman. Chunki, aynan "Mahbub ul-qulub"ning uchinchi qismidagi hikmatli sòzlar xalqimiz orasida yod bòlib ketgan. Ushbu asarning oxirgi qismida 127ta tanbeh keltirib òtilgan ."Mahbub ul-qulub "dagi hikmatlarning aksariyati xalq maqollariga aylanib, keying avlodlarning tarbiyasi uchun muhim dasturulamal bòlib kelmoqda.

Jumladan :

-Oz –oz òrganib dono bòlur, qatra –qatra yiģilib daryo bòlur .

-Sihat tilasang kòp yema,izzat tilasang kòp dema.

-Bilmaganni sòrab òrgangan olim va orlanib sòramagan òziga zolim.

-Vafosizda hayo yòq, hayosizda vafo yòq.

-Chin dòst -mòtabar, yaxshi sòz-muxtasar .

-Oz degan –oz yengilur,oz yegan –oz yiqilur.

Asardagi hikmatli sòzlarni sharqning oltin hikmatlari desak mubolaģa bòlmaydi. Asardagi tanbehlar manmanlik, saxovat, himmat, karam, futuvvat, muruvvat,hayo,hilm,safarning foydalari va boshqa kòplab insoniy xislatlar ta'rifini òz ichiga oladi."Kòngillarning sevgani" asari bu nom bilan mazkur kitobda insonga xos ezgu fazilatlar, uni ma'naviy barkamol etadigan, òzgalar qarshisida gòzal, oliyjanob kòrsatadigan xislatlar jamlanganini anglatmoqchi bòldi. A.Navoiy kòzlagan maqsad, nafaqat, asarnomida, ayni choģda uning butun ma'no – mazmunida ta'rif-u tafsilotlarida tòla mujassamdir.U dunyoning achchiq-chuchigini kòrgan goho "komronliģ", goho "notavonliģ" topgan buyuk shoir Navoiyning 60 yillik hayotiga yakun bòlgan asardir. Navoiy bu asarni yaratishda kòzlagan maqsadi haqida asar muqaddimasida shunday yozadi:"......bolalikdan to qarilikka qadar kòhna davron voqealaridan, aylanuvchi osmon hodisalaridan, fitna qòzģovchi dunyo bu qalamunligidan zamonaning rang singari gunogunligidan kòp vaqt va uzoq vaqt har xil hayol va taraddudlar bilan daydib yurdim,hartovurva ravishda bòldim vaturliyòllargakirdim,yaxshi-yomonningxizmatiniqildim,katta – kichikning suhbatida bòldim, goh xorlik vaqiyinchilik vayronasidan ola qildim, goho izzat va ma'murlik bòstonida majlis qurdim ... Goh amirlik òrnida òtirdim va hukumat mahkamasida xalqning arz-dodini surdim va goh podshoh yonida vazirlik qildim va menga umidvor nazar bilan qaragan elga muruvvat kòrsatdim...

Maqsadim shuki, har yòlda yurdim,olamda bòlmish har nav' odam bilan kòrishdim, katta –kichikning fe'l-u atvorini òrgandim,yaxshi-yomonning xislatlarini tajribadan òtkazdim, yaxshilik va yomonliklarning sharbatini ichib, zahrini totib kòrdim..." [Navoiy,1998:3].

Xulosa qilib aytadigan bòlsak, "Mahbub ul-qulub " asari dashoirning umri davomida kòrgani, kuzatgani, boshidan kechirgani, inson va yashash bilan bog’liq kòpdan-kòp mulohazalari bayon qilingan. Shuning uchun bu asar ma'naviy - ma'rifiy, ta'limiy –tarbiyaviy qarashlar ǵoyaviy –badiiy jihatdan katta ahamiyatga ega asardir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati

1. Masharipova Z. “Mahbubul-qulub” hikmatlarida xalq maqollari”. // Navoiyga armug’on. 5-kitob. Toshkent, 2006.
2. Алишер Навоий. Маҳбуб ул-қулуб. МАТ. Т. 14. –Тошкент: Фан, 1998.
3. Алишер Навоий. Мукаммаласарлартўплами. 16-том. –Тошкент: Фан, 2000.
4. Алишер Навоий. Ҳикматлар/А.Навоий: Нашрга тўпловчи, сўз боши ва изоҳлар муаллифи Э.Очилов.–Т.: “Ўзбекистон”,2011.
5. Иброҳим Ҳаққул. Навоийга қайтиш. –Т.: “Фан”, 2007

“НАСОЙИМ УЛ-МУҲАББАТ”ДА МАЛОМАТ ВА МАЛОМАТИЙЛИК

***Саидова Райҳон*,**

ЎзР ФА Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти мустақил тадқиқотчиси

Маънавий-ахлоқий тарбияда маломат тушунчаси ва маломатийлик маслаги муҳим ўрин ва мавқега эга. Тасаввуфий ҳаёт, руҳий тарбия мезонларини белгилашда ҳам маломат ҳоли ва мақоми алоҳида аҳамият касб этади. Шунингдек, тасаввуфий адабиёт ва сўфиёна шеъриятнинг ғоя ва бадиият жиҳатларини ҳам мазкур маслак мазмун-моҳиятисиз англаш мушкул. Зеро, мумтоз адабиёт намояндалари ижодида нафс покланишидаги фикр-қарашлар маломат мақоми ҳақиқатлари орқали ёритиб берилади.

Ўзбек адабиётининг мутафаккир ва мутасаввиф шоири Алишер Навоий ижодида, айниқса, маломатчилик оҳанглари энг юқори пардага кўтарилган. Аввало, лирикасида нафсини тазкия этаётган маломатгўй Ҳақ ошиғи кўз ўнгимизда гавдаланади. Чунончи, илк девони бўлмиш “Бадойиъ ул-бидоя” дебочасида шоир: “Бу паришон ажзонинг варақнигори ва бу ошуфта авроқнинг қиссагузори, меҳнат паймонасининг журъачаши ва маломат хумхонасининг сабукаши, шайдолиқ маҳалласининг расвоси ва расволиқ кўчасининг шайдоси

Вафо бўстонинг достонсаройи,

МУНДАРИЖА

Зарипов Ботир Комилович АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИ –БЕБАҲО МАЪНАВИЙ МЕРОС...3

Хамидов Обиджон Хафизович НАВОИЙДАН МАДАД ОЛИБ, УЧИНЧИ РЕНЕССАНС САРИ...5

Ибрагимова Феруза Бахадировна НАВОИЙ – ЮКСАК ҒОЯЛАР ТАРҒИБОТЧИСИ...7

1-шўъба. АЛИШЕР НАВОИЙНИНГ НАЗМИЙ МЕРОСИ

Иброҳим ҲАҚҚУЛ НАВОИЙ ШЕЪРИЯТИДА КАСБИ КАМОЛ ҒОЯСИ ВА ТАЛҚИНИ...9

Zilola Amonova LobarShokirova “LAYLI VA MAJNUN” DOSTONIDA MUNOJOT TALQINI ... .12

Odiljon Avaznazarov “FARHOD VA SHIRIN”DA YO‘LOVCHI OBRAZI VA BADIIY TUSH ALOQADORLIGI.. 16

Yunus Azimov “XIRADNOMAI ISKANDARIY” VA “SADDI ISKANDARIY” DOSTONLARINING MUQADDIMAVIY BOBLARI BORASIDA AYRIM MULOHAZALAR...19

Назора Бекова ШОИРНИНГ ИККИ ТИЛДАГИ ШЕЪРИЯТИДА МАВЗУ, ҒОЯЛАР ТАЛҚИНИ ҲАМДА ШАКЛИЙ УНСУРЛАРДАГИ УЙҒУНЛИК ВА МУШТАРАКЛИК.. 22

M. Boltayeva ALISHER NAVOIYNING PEYZAJ YARATISH MAHORATI...29

Гудзина Виктория Анатольевна ТЕМА ПОЭТА В ЛИРИКЕ НАВОИ И ЗУЛЬФИИ 31

Гулова Аноргул, Абдуллаева Феруза Алишер Навоийнинг назмий асарлари – буюк маънавий сарчашма.. 36

D.B.Dadajonova ALISHER NAVOIY RUBOIYLARIDA BADIIY SAN`ATLAR... 40

София Джумаева ЛИРИК ҚАҲРАМОН: ҲОЛАТ ВА ТАСВИР.................42

Ибoтова Мадина МАҚОМИНГГА ЕТАЙИН ДЕБ НАВОИЙ АЙЛАР САЙР 45

Mahliyo Ibroimova “SITTAI ZARURIYA”NING YARATILISH TARIXI.......49

Ismoilova Xumora, “DEVONI FONIY”DA ILOHIY-ISLOMIY QARASHLARNING BADIIY-G’OYAVIY TALQINI...................................52

Ҳ.Ў. Каримов АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИДА МАЙ ВА МАСТЛИК РАМЗИ.. 54

Ҳ.Р.Латипов, З.А. Носирова ОРИФЛАР НАФСШУНОСЛАРДИР............58

Mulloqulova Zebiniso HAYRAT UL-ABROR” HIKOYATLARINING HAYRATLARI.. 64

Murodova Gulchehra "HAYRAT UL ABROR" DOSTONIDAGI SO`Z TA'RIFI BOBI NASHRLARINING QIYOSIY TAHLILI.... 68
Шоҳиста Низомова АЛИШЕР НАВОИЙ ШЕЪРИЯТИДА СУВ ВА ОЛОВ ОБРАЗИНИНГ ИФОДАЛАНИШИ.. 71
G. S.Omarova, M. R. Bozorbayeva "LAYLI VA MAJNUN" DOSTONIDA MUALLIF DADIIY NIYATINING IFODALANISHI.....................................76
Ражабова Маърифат САМАНДАР – АБАДИЙ ҲАЁТ ТИМСОЛИ...........80
Зулайҳо Раҳмонова АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИЁТИДА ТАВБА ТАЛҚИНЛАРИ... 84
Sadullayeva Shahlo,Shamsiddinova Sitora "LISON UT-TAYR" DOSTONIDA HAYRAT VA FAQR-U FANO VODIYLARINI TASVIRLASHDA TAMSILIY HIKOYATNING AHAMIYATI. 89
Safarova Shahlola "SABB'AI SAYYOR" DOSTONI HAMD BOBINING G`OYAVIY –BADIIY TAHLILI.... 94
Hilola Safarova, Mohigul Ismatova ALISHER NAVOIYNING "FARHOD VA SHIRIN" DOSTONIDA OBRAZ YARATISH MAHORATI.............................98
Sayliyeva Zarina "HIRIY JON, BADANDIR XUROSON ANGA..."..............100
G. Sayidova ALISHER NAVOIY ASARLARIDAGI O'XSHATISHLARNING TASNIFI... 104
Н. Н. Тешаев АЛИШЕР НАВОИЙ ФАЛСАФАСИДА ИНСОН МАЪНАВИЙ КАМОЛОТИ. 107
Xudoyorova Nigora NAVOIY NAZMINING JILOLARI..............................111
Д.К.Эргашева ПОЭТИЧЕСКОЕ НАСЛЕДИЕ АЛИШЕРА НАВОИ...........113
Ergasheva Naima ALISHER NAVOIY G'AZALLARIDA TANOSUB SAN'ATI..118
Ҳусниддин Эшонқулов МАЪШУҚА ВА ОШИҚ ҲОЛИГА ХОС ИСТИОРАЛАШГАН ЭПИТЕТЛАРНИНГ ҚОФИЯЛАНИШИ...................120
G. Sh.Qobilova "SAB`AI SAYYOR" DOSTONINING ILMIY-TANQIDIY MATNINI YARATISHDA ASOS BO'LGAN MANBALAR...........................124
Дилрабо Қувватова, Зарнигор Соҳибова АЛИШЕР НАВОИЙ ВА ОГАҲИЙ ШЕЪРИЯТИДА БАҲОР ТАСВИРИНИНГ МУШТАРАК ЖИҲАТЛАРИ...126
Halimova Shahlo ALISHER NAVOIY TARJE`BANDLARINING TASVIR MOHIYATI... 130
*HojiyevaNigina*АЛИШЕР НАВОИЙ АСАРЛАРИДА ТАБИАТ ТАСВИРИ..133
Azimjon Hamidov ALISHER NAVOIY G'AZALLARI NASHRIDAGI AYRIM TAFOVUTLAR HAQIDA MULOHAZALAR...137
Vaxobova Shoxida "MUNSHAOT" MAKTUBLARIDA NAVOIY QARASHLARINING AKS ETISHI..140

2-шўъба. АЛИШЕР НАВОИЙНИНГ НАСРИЙ МЕРОСИ

Н.Бекова, Ж.Шаропов «РУҲ УЛ -ҚУДС»ДА ЙИЛ ФАСЛЛАРИ ТАЛҚИНИ..145
Gulova Anorgul, Axmadova Farangiz “MAHBUBUL –QULUB” ASARI – ALISHER NAVOIY NASRIY MEROSINING DURDONASI........................149
Саидова Райҳон “НАСОЙИМ УЛ-МУҲАББАТ”ДА МАЛОМАТ ВА МАЛОМАТИЙЛИК...152
Sodiqova Dilorom HADISLAR BADIIY TALQINIDA NAVOIY VA MISKIN IJODIDAGI UYG`UNLIK..156
Sherxon Qorayev ALISHER NAVOIY ADABIY MAJLISLARI...................160
Ғайрат Муродов ЗАМОНАВИЙ РОМАНДА АЛИШЕР НАВОИЙ СИЙМОСИ. 164
Шавкат Ҳайитов КОМИЛ ЖАМИЯТ ВА КОМИЛ ИНСОН ОРЗУСИ......171

3-шўъба. АЛИШЕР НАВОИЙНИНГТИЛМИЙ МЕРОСИ ВА ХАЛҚ ОҒЗАКИ ИЖОДИ

Маматқул ЖЎРАЕВ АЛИШЕР НАВОИЙ ҲАҚИДАГИ ХАЛҚ РИВОЯТЛАРИНИНГ ЎРГАНИЛИШИ ТАРИХИГА ДОИР........................177
Ўраева Дармоной, Назарова Гулбаҳор НАВОИЙ ҒАЗАЛЛАРИДАГИ МИФОНИМЛАРНИНГ АСЛИЯТ ВА ТАРЖИМАДА БЕРИЛИШИ...........186
Собит Авезов НАВОИЙ ИЖОДИДА ФОЛЬКЛОР АНЪАНАЛАРИ..........190
Арипова Халима АЛИШЕР НАВОИ И УЗБЕКСКИЕ МАКОМЫ...............195
Bozorova Lobar ALISHER NAVOIYNING XALQ SAN’ATI VA UNING TURLARIGA DOIR MULOHAZALARI...197
Мунис Жўраева НАВОИЙНИНГ “ФАРҲОД ВА ШИРИН” ДОСТОНИНИНГ ЎЗБЕК ХАЛҚ ДОСТОНЛАРИГА ТАЪСИРИ...201
Rajabova Ra`no ALISHER NAVOIY IJODIDA FOLKLOR AN’ANALARI... 203
Kamildjanov Mixammadjon Ne’matdjonovich ALISHER NAVOIY ILMIY MEROSIDA KOMIL INSON MAVZUSI...206
Rustamova Gavhar ALISHER NAVOIY G’AZALLARIDA DARAXTLAR BILAN BOG’LIQ OBRAZLARNING BADIIY IFODASI.............................210
Turdiyev Bexruz Sobirovich NAVOIY ILMIY MEROSI - MILLIY MA’NAVIY YANGILANISHIMIZ POYDEVORI..213
Тўраева Лайло АЛИШЕР НАВОИЙ АСАРЛАРИДА ДЕҲҚОНЧИЛИККА МУНОСАБАТ ИФОДАСИ...216
Худайқулова Латифа ФОЛЬКЛОР АСАРЛАРИ СЮЖЕТИДАГИ МОТИВЛАРНИНГ “МАЖОЛИСУН-НАФОИС” ДА АКС ЭТИШИ.........218
Hikmatova Nigina ALISHER NAVOIY – ILM HOMIYSI................................221

Qalandarov Hamza ALISHER NAVOIY ASARLARIDA ISLOM TA'LIMOTI VA TASAVVUF G'OYALARI..224
Qilichev R. ALISHER NAVOIY SURATINI CHIZGAN MUSAVVIRLAR...226
Шабнам Юсуфзода "МУҲОКАМАТУЛ-ЛУҒАТАЙН" АСАРИДА "ДЕВОНИ ФОНИЙ" ШАРҲИ..229
Muhtaram Ражабова ALISHER NAVOIYNING SIYOSIY HUQUQIY QARASHLARI..233

4-шўъба. АЛИШЕР НАВОИЙ ВА ТИЛШУНОСЛИК МАСАЛАЛАРИ
М.К.Абузалова, У.Ш.Аҳмадова НАВОИЙ ШАХСИНИ ИФОДАЛОВЧИ ПЕРИФРАЗАЛАР..237
Атоулло Ахмедов НАВОИЙ АСАРЛАРИДА АДАБИЙ МЕЪЁР..................241
Ёқуб Саидов«МУҲОКАМАТУЛ-ЛУҒАТАЙН» АСАРИНИНГ ИЛМИЙ-ТАРИХИЙ АҲАМИЯТИ..244
Бибиш Жўраева ЭЛИГА ЎЗЛИГИН ТАНИТГАН ДАҲО............................248
Х.А. Арипова, Н.Н. Розикова АЛИШЕР НАВОИ О КУЛЬТУРЕ РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ..251
B.E.Kilichev "MUHOKAMAT UL-LUG'ATAYN" VA SO'ZLARARO MA'NOVIY MUNOSABAT..257
Г.Тоирова, Г.Хайруллаева НУТҚНИ ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ РАЗМЕТКА ҚИЛИШ ТИЗИМИНИ МОДЕЛЛАШТИРИШ..260
Г.Тоирова, Н.Ҳамроева НУТҚ ОДОБИ НАВОЙИ НАЗМИДА...................263
D.A.Axmadova "LISON UT – TAYR"DA METAFORALAR............266
Н.Жахонова НАВОИЙ ҚЎЛЛАГАН ЎХШАТИШЛАРНИНГ ЛУҒАВИЙ МАЪНОВИЙ ГУРУҲЛАРИ ХУСУСИДА...269
Норова М.Ф. АЛИШЕР НАВОИЙ АСАРЛАРИДА КЎМАКЧИЛАРНИНГ СЕМАНТИК-СТИЛИСТИК ХУСУСИЯТЛАРИ......................................273
Sevara Po`latova ALISHER NAVOIY IJODIDA AREAL LINGVISTIKA....276

5-шўъба. АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИНИНГ ТАРЖИМАЛАРИ, ХОРИЖДА ЎРГАНИЛИШИ ВА АДАБИЙ ТАЪСИР МАСАЛАЛАРИ
Ф.А.Муминов БЫЛ ЛИ АЛИШЕР НАВОИ СУФИЕМ И МИСТИКОМ?....279
Д.С.Ўраева,З.Б.Джалилова АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИДА ГУЛЛАР ОБРАЗИНИНГ АСЛИЯТ ВА ИНГЛИЗЧА ТАРЖИМАДА БЕРИЛИШИ....285
M.I.Gadoeva ALISHER NAVOIY G`AZALLARIDA QO`LLANILGAN "*BAG`IR"* SOMATIZMINING INGLIZCHA VA RUSCHA TARJIMADA BERILISHI..288
Mehrigiyo Jo'rayeva NAZM VA NAVODAGI HAMOHANGLIK................292
D.A.Nasriyeva NAVOIY ASARLARINING TARJIMADAGI O`RNI............294

З.Л.Умуров ЗАҲИРИДДИН МУҲАММАД БОБУРНИНГ БОБУРНОМА"СИДА АЛИШЕР НАВОЙИЙ ВАСФИ................................298
M.Q.Choriyeva ABDURAHMON TAMKIN VA U YASHAGAN DAVR IJODKORLARI IJODIGA ALISHER NAVOIY ASARLARINING TA'SIRI...301
D.I.Haydarova GHAZALS OF ALISHER NAVOIY THROUGH THE EYES OF DENNIS DALY 304
I.O.Hamidova "MA'NAVIYAT" (SPIRITUALITY) IN UZBEK AND ENGLISH LANGUAGES..305

6-шўъба. АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИЙ МЕРОСИНИНГ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ЎҚИТИЛИШИ МУАММОЛАРИ
Ахмедова Шоира ЭССЕДА БУЮК ШОИР ОБРАЗИ ТАЛҚИНИ................310
Боқижон Тўхлиев АЛИШЕР НАВОИЙ АСАРЛАРИ ШАРҲИ – ЎҚУВЧИ-ЛАРДАГИ АДАБИЙ ҚИЗИҚИШЛАРНИ ОШИРИШ ОМИЛИ................314
Bafoyeva Nigora, Quvatillayeva NIGINA LITSEY VA MAKTAB DARSLIKLARIDA NAVOIY IJODINING O`RGANILISHI............318
Berdiyev X.X., Zaripova Zulfizar MAKTAB DARSLIKLARIDA ALISHER NAVOIY LIRIKASINING O'RGANILISHI... 321
Gulova Anorgul, Xoliqulov Muhammad HAZRAT NAVOIY ASARLARINI O'RGANISH KO'ZGUSI...325
Давронова Шоҳсанам УЛУҒБЕК ҲАМДАМ ИЖОДИДА НАВОИЙ АНЪАНАЛАРИ...329
Mirsharipova Shahzoda TARIXIY ASARLARDA ALISHERNING BOLALIGI TAlQINI..335
Насима Қодирова КИЧИК ЖАНРЛАР ТАҲЛИЛИ ОРҚАЛИ НАВОИЙНИ ЎРГАТИШ МАСАЛАЛАРИ...338
Нигора АБДУСАЛОМОВА НАВОИЙ ҲАҚИДАГИ ФОЛЬКЛОР АСАРЛАРИНИ ОММАЛАШТИРИШДА АКАДЕМИК ТЎРА МИРЗАЕВ ИЛМИЙ ИЖОДИНИНГ ЎРНИ...342
Норова Насиба УСМОН ҚЎЧҚОР ИЖОДИДА НАВОИЙ ОБРАЗИ.........345
Nafosat O'roqova , Nigora Shomurodova NAVOIYIJODINI O'RGANISHDAGI AYRIM MASALALAR...349
Obidjon KARIMOV HOZIRGI YOSHLAR MA'NAVIYATINI RIVOJLANTIRISHDA ALISHER NAVOIYNING O'RNI............................352
Qudratova Muborak FITRAT – "FARHOD VA SHIRIN" TADQIQOTCHISI...355
Rajabov Dilshod Zaripovich, Ahrorova Nigina Anvarovna O'RTA MAKTABDA ALISHER NAVOIY QIT'ALARINI O'RGANISH.....................................358

Yuldasheva Dilorom Nigmatovna MIR ALISHER NAVOIY: BILIM O‘ZLASHTIRISHNNG GRADUAL BOSQICHLARI....................................361
Yusupova Dildora Yunus qizi, Yuldasheva Dilorom Nigmatovna «NAVOIY – NON…»..365
Тешаев Нутфулло Насруллоевич АЛИШЕР НАВОИЙ ФАЛСАФАСИДА ИНСОН МАЪНАВИЙ КАМОЛОТИ..369
Умринисо Тўраева АЛИШЕР НАВОИЙ ИЖОДИ БЕГАЛИ ҚОСИМОВ ТАЛҚИНИДА..373
Zoyirova Go’zal Nematovna NAVOIYNI SUYGAN EL..................................377
Omarova Gavhar Sadikovna, Alimboyeva Sabohat ALISHER NAVOIYNING ILMIY MEROSI- YOSHLAR MA’NAVIY YUKSALISHI VA TARBIYASIDAGI AHAMIYATI..381
Рўзигул Қодирова АЛИШЕР НАВОИЙ БАЙТЛАРИ ШЕЪРШУНОС ОЛИМ НИГОҲИДА 383
Олтиной Қурбонова НАВОИЙГА ЭҲТИРОМ..386
Qo‘ldoshev Rustambek Avezmurodovich “DEVONI FONIY”NI TOJIKZABON MAKTABLARIDA O‘QITISH MUAMMOLARI..389